

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 1891
Ημερομ. Κατάθεσης: 27/11/2024

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Αθήνα, 27 Νοεμβρίου 2024

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ.κ.:

- Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Κ. Χατζηδάκη
- Αν. Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Ν. Παπαθανάση

**ΘΕΜΑ: Πράσινες χρηματοδοτήσεις από το ελληνικό τραπεζικό σύστημα -
Αξιολόγηση χρήσης πόρων από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας**

Κύριοι Υπουργοί,

Η πορεία προς την κυκλική οικονομία, την ενεργειακή αποδοτικότητα και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, αποτελεί κινητήρια δύναμη για τη βιώσιμη αναδιάρθρωση του ελληνικού παραγωγικού μοντέλου. Η Ελλάδα, ως συμβαλλόμενο μέρος της Συμφωνίας των Παρισίων, έχει νομικά δεσμευτεί να εφαρμόσει μέτρα για την επίτευξη των στόχων αυτής της συμφωνίας. Σε αυτό το πλαίσιο, η κινητοποίηση κεφαλαίων και οι δημόσιοι πόροι εκτιμάται ότι θα διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο, τόσο στην Ελλάδα όσο και παγκοσμίως.

Ωστόσο, σύμφωνα με διεθνή δημοσιεύματα, παρατηρείται σημαντικό πρόβλημα διαφάνειας στα παρεχόμενα στοιχεία σχετικά με πράσινες χρηματοδοτήσεις και τη μετρήσιμη συμβολή τους στην αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης.

Μια πρόσφατη έκθεση της ShareAction αναφέρει ότι, οι στόχοι και οι γνωστοποιήσεις των τραπεζών σχετικά με την πράσινη χρηματοδότηση δεν είναι

κατάλληλες για τον σκοπό τους και ενδέχεται να οδηγήσουν σε παραπλανητικούς ισχυρισμούς, γνωστούς ως "πράσινο ξέπλυμα".

Σημαντικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα όσα αναφέρονται στην πρόταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον Κανονισμό σχετικά με την διαφάνεια και την ακεραιότητα των δραστηριοτήτων περιβαλλοντικών, κοινωνικών και σχετικών με τη διακυβέρνηση αξιολογήσεων [2023/0177/COD COM (2023) Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on the transparency and integrity of Environmental, Social and Governance (ESG) rating activities].

Σύμφωνα με την έκθεση αυτή, «...οι περιβαλλοντικές, κοινωνικές και σχετικές με τη διακυβέρνηση επενδύσεις (ΠΚΔ), δηλαδή οι επενδύσεις που λαμβάνουν υπόψη τους παράγοντες ΠΚΔ κατά τη λήψη επενδυτικών αποφάσεων (αναφερόμενες και ως βιώσιμες επενδύσεις), καθίστανται σημαντικό στοιχείο της παραδοσιακής χρηματοδότησης...».

Επίσης, επισημαίνεται ότι η υφιστάμενη αγορά αξιολογήσεων ΠΚΔ πάσχει από ελλείψεις και δεν λειτουργεί ορθά, εξαιτίας:

- i) Της έλλειψης διαφάνειας σχετικά με τα χαρακτηριστικά των αξιολογήσεων ΠΚΔ, τις μεθοδολογίες τους και τις πηγές δεδομένων τους, και
- ii) της έλλειψης σαφήνειας σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας των παρόχων αξιολογήσεων ΠΚΔ.

Κύριοι Υπουργοί,

αντίστοιχα προβλήματα εκτιμάται ότι υφίστανται και στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα, λαμβάνοντας πάντα υπόψη τα όποια βήματα προόδου έχουν γίνει με την δημοσιοποίηση εκθέσεων ESG, από τις οποίες όμως δεν προκύπτουν σαφή αποτελέσματα.

Θα περιμέναμε να υπάρχει μεγαλύτερη σαφήνεια και διαφάνεια, ειδικά όταν μεγάλο μέρος των δανειακών κεφαλαίων που διατίθενται στην αγορά στηρίζονται και σε χρηματοδοτικά εργαλεία της Ε.Ε., όπως το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ), από το οποίο η Ελλάδα θα αντλήσει δάνεια ύψους 17,7 δισ. €, εκ των οποίων τα 16,7 δισ. € θα διοχετευθούν μέσω των εμπορικών τραπεζών.

Σύμφωνα δε με τα ισχύοντα στον Πυλώνα δανειακού προγράμματος ΤΑΑ για επενδύσεις πράσινης μετάβασης, θα πρέπει αυτές να συνεισφέρουν στους πράσινους στόχους (green tagging) του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΕΣΑΑ), τουλάχιστον το 20% του συνολικού προϋπολογισμού της Επιλέξιμης Επένδυσης.

Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη την πρόσφατη ανακοίνωση της 24/7/2024 για την εκταμίευση 2,3 δισ. ευρώ από το δανειακό σκέλος του Ταμείου Ανάκαμψης, αναφέρεται ότι: «...από τα 330 δάνεια που έχουν ήδη συμβασιοποιηθεί, συνολικού προϋπολογισμού 12 δισ. ευρώ, 5,2 δισ. ευρώ αποτελούν δάνεια ΤΑΑ, 4 δισ. ευρώ δάνεια των Τραπεζών και 2,8 δισ. ευρώ ίδια κεφάλαια των επενδυτών. Επισημαίνεται ότι, 166 από τα συνολικά συμβασιοποιημένα δάνεια, δηλαδή το 50% του συνόλου, έχουν χορηγηθεί σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, με συνολικό προϋπολογισμό που πλησιάζει τα 2 δισ. Ευρώ...», ως εκ τούτου θα ήταν απαραίτητο να γνωρίζουμε σε πόσες επιχειρήσεις και με τι προϋπολογισμό συμβασιοποιήθηκαν δάνεια, για:

Α. Μεγάλες επιχειρήσεις.

Β. Μεσαίες επιχειρήσεις.

Γ. Μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις,

με αναφορά και σε χρήση πόρων από τον Πυλώνα δανειακού προγράμματος ΤΑΑ για επενδύσεις πράσινης μετάβασης και το συνολικό ύψος του συνολικού προϋπολογισμού της Επιλέξιμης Επένδυσης ανά κατηγορία μεγέθους επιχείρησης.

Βάσει των στοιχείων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Ελλάδα έχει λάβει συνολικά 2,84 δισ. ευρώ στο πλαίσιο του πυλώνα της πράσινης μετάβασης, καθώς και επιπλέον 153 εκατ. ευρώ ως προχρηματοδότηση από το πρόγραμμα RePowerEU, φτάνοντας σε ένα σύνολο σχεδόν 3 δισ. ευρώ. Εξετάζοντας την κατανομή των πόρων της πράσινης μετάβασης σε επιμέρους κλιματικούς και περιβαλλοντικούς τομείς, διαπιστώνεται ότι η Ελλάδα, μαζί με τέσσερις ακόμη χώρες (Πολωνία, Βουλγαρία, Λιθουανία και Ουγγαρία), αφιέρωσε το μεγαλύτερο μερίδιο των κεφαλαίων στην ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Αντίθετα, τέσσερα κράτη επικεντρώθηκαν στην ενεργειακή απόδοση (Κροατία, Ισπανία, Πορτογαλία και Σλοβακία), ενώ μόνο δύο χώρες επένδυσαν στη βιώσιμη κινητικότητα (Ρουμανία και Ιταλία).

Θεωρούμε ότι τα παραπάνω στοιχεία είναι σημαντικά για την κατανόηση της κατανομής των πόρων, η οποία δεν ευνοεί την κοινωνική πλειοψηφία, γεγονός που θα μπορούσε να συμβάλλει στη μείωση της ενεργειακής φτώχειας και στη μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων.

Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη τα αναφερόμενα στον απολογισμό της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών (Ε.Ε.Τ.) για το 2023, σύμφωνα με τον οποίο «κρίσιμα ζητήματα για τα μέλη της ΕΕΤ το 2023 ήταν, μεταξύ άλλων, οι εξελίξεις σχετικά με τη δημοσιοποίηση στοιχείων για τους κινδύνους ESG στο πλαίσιο του Πυλώνα 3, η ενσωμάτωση των κινδύνων ESG στις διαδικασίες προληπτικής εποπτείας και διαχείρισης κινδύνων, καθώς και η προετοιμασία για την αναθεώρηση του Δείκτη Πράσινων Στοιχείων Ενεργητικού (Green Asset Ratio - GAR) εντός του 2024», παρακαλούμε όπως μας γνωστοποιηθούν τα χρονοδιαγράμματα και οι βασικοί άξονες των απαιτούμενων παρεμβάσεων.

Κύριοι Υπουργοί,

Η πολιτεία πρέπει έμπρακτα να αποδείξει ότι σέβεται τη συνεισφορά των πολιτών στη διάσωση των τραπεζών, κάτι που δεν έχει κάνει μέχρι σήμερα.

Μεταξύ των άλλων παρεμβάσεων που έχουμε προτείνει, πρέπει να διασφαλίσει ότι οι πόροι του Τ.Α.Α. που αφορούν τον Πυλώνα του δανειακού προγράμματος, θα διατεθούν με στόχο και τη μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων και τη μείωση της ενεργειακής φτώχειας.

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

1. Σε πόσες επιχειρήσεις και με τι προϋπολογισμό συμβασιοποιήθηκαν δάνεια για:

- Α. Μεγάλες επιχειρήσεις.
- Β. Μεσαίες επιχειρήσεις.
- Γ. Μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις,

με αναφορά στη χρήση πόρων από τον Πυλώνα δανειακού προγράμματος ΤΑΑ για επενδύσεις πράσινης μετάβασης και το συνολικό ύψος του συνολικού προϋπολογισμού των επιλέξιμων επενδύσεων ανά κατηγορία μεγέθους επιχείρησης;

2. Υπάρχει συνεργασία με την ΤτΕ για την άμεση και διαφανή διάθεση στοιχείων σχετικά με τα δανειακά κεφάλαια που διατίθενται στην αγορά και τη συνεισφορά τους

στην πράσινη μετάβαση και την καταπολέμηση της περιβαλλοντικής και κλιματικής κρίσης;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Παπανδρέου Γεώργιος

Αποστολάκη Μιλένα

Γερουλάνος Παύλος

Κουκουλόπουλος Παρασκευάς (Πάρις)

Χριστοδουλάκης Εμμανουήλ